

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

Приета от КС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(проф. д-р Ст. Маринов)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “МЕНИДЖМЪНТ”;

ЗА СПЕЦ: Всички специалности (без ПН „Информатика и компютърни науки”); ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 1; СЕМЕСТЪР: 2;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Д. Серафимова)

2. ....
(гл. ас. д-р К. Владова)

Ръководител катедра: .....
„Управление и администрация“ (доц. д-р Д. Добрев)

І. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Мениджмънт” е предназначена за всички специалности на Икономически университет – Варна. Тя е въвеждащ курс по теория и практика на мениджмънта и е ориентирана към традиционното съдържание на управленската наука, изучавано в бакалавърската степен.

Основното предназначение на дисциплината е да представи цялостна картина на управленската дейност, като обхване функционални, структурни и поведенчески аспекти на осъществяването ѝ. По този начин тя способства студентите да придобият знания за същността и развитието на управлението, за различните концепции и схващания за управление на организациите.

Целта е дисциплината да послужи като основа за формиране у студентите на идея за общия модел на управление на организациите, който по-късно да бъде обогатяван с конкретни знания, придобивани по специалните учебни дисциплини, които студентите изучават в горните курсове на следването

Чрез дисциплината студентите придобиват познания за: управлението като процес и процесът на вземане на управленски решения; анализ на външната и вътрешната среда на организациите; разработване на различни видове цели на организациите и тяхното съгласуване; избор, разработване, внедряване и контролиране на стратегиите на организациите; планиране, координиране и организиране на дейността и работата на хората в организациите; мотивиране на сътрудниците, създаване и управление на групи и екипи; ефективно лидерство, власт и влияние на ръководителите в организациите.

Обучението по тази дисциплина дава възможност на студентите да развият и прилагат следните видове умения: да използват правилно и целенасочено усвоените техники за планиране, организиране, ръководство и контролиране на дейността в организациите; да прилагат концептуални, диагностични и творчески умения в управлението на отделни обекти или цели организации.

ІІ. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СУ	ЛУ
ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА УПРАВЛЕНИЕТО		3	2	
1.1	Същност и характеристика на организацията. Обект и субект на управление.	1	1	
1.2	Процес на управление, основни и комплексни управленски функции. Равнища на управление.	1	½	
1.3	Роли на ръководителя и управленски умения.	1	½	
ТЕМА 2. ЕВОЛЮЦИЯ НА УПРАВЛЕНСКАТА МИСЪЛ		5	3	
2.1	Исторически предпоставки за възникване, обща характеристика на школите и подходите в управленската теория	1	½	
2.2	Класическа школа: “Научен мениджмънт” и “Административна теория”	2	1	
2.3	Школа на “човешките отношения”. Количествена школа.	1	½	
2.4	Системен, кибернетичен и ситуационен подход	1	1	
ТЕМА 3. ПРОЦЕС НА ВЗЕМАНЕ НА УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ		3	2	
3.1	Същност и видове управленски решения	1	½	
3.2	Етапи в процеса на вземане на управленски решения	1	½	

3.3	Стилове на взаимодействие с подчинените при вземане на решения	1	1	
ТЕМА 4. ПЛАНИРАНЕ		2	2	
4.1	Функцията планиране и ролята ѝ в управлението на организациите. Планирането като процес	1	1	
4.2	Подходи за планиране. Стратегическо, тактическо и оперативно планиране. Видове планове	1	1	
ТЕМА 5. СРЕДА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		4	2	
5.1	Анализ на средата на организацията – същност и предназначение. Параметри на средата на организацията	1	½	
5.2	Методи и техники за анализ на външната и на вътрешната среда на организацията	2	1	
5.3	Фактори с ключово влияние върху съвременната бизнес среда: дигитална трансформация на бизнеса, глобализация, изменения в информационните технологии, мултикултурни организации и межкултурни различия	1	½	
ТЕМА 6. ЦЕЛИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		2	2	
6.1	Цели на организацията – същност и видове. Критерии за ефективност на целите	½	½	
6.2	Мисия на организацията – същност и компоненти	½	½	
6.3	Обективни противоречия между целите на организацията. Заинтересовани страни от дейността на организацията.	1	1	
ТЕМА 7. СТРАТЕГИИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		4	2	
7.1	Стратегия на организацията – същност, подходи за тълкуване и видове.	½	½	
7.2	Стратегически алтернативи. Базови конкурентни стратегии. Функционални стратегии.	2½	1	
7.3	Адаптивни стратегии. Въвеждане и контрол на стратегията.	1	½	
ТЕМА 8. ОРГАНИЗАЦИОННИ СТРУКТУРИ		5	2	
8.1	Същност на управленската функция организиране и на организационната структура на управление	1	½	
8.2	Видове структури на управление – линейна, функционална, линейно-шабна, линейно-функционална, дивизионна, проектна, матрична.	3	1	
8.3	Формализация на организационната структура. Властни полномощия, отговорност и делегиране. Механизми за координиране.	1	½	
ТЕМА 9. СЪВРЕМЕННИ ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ И МУЛТИКУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ		3	2	
9.1	Съвременни организационни форми: организации от хоризонтален тип	1	½	
9.2	Мрежови и виртуални структури. Обучаващи се организации	1	½	
9.3	Мултикултурни организации и управление разнообразието на работната сила	1	1	
ТЕМА 10. МОТИВАЦИЯ		2	2	
10.1	Същност, подходи и параметри на мотивацията	1	1	
10.2	Съдържателни теории на мотивацията	1	1	
10.3	Процесни теории на мотивацията			
ТЕМА 11. ГРУПИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА		1	1	
11.1	Групи – същност и видове. Характеристики на групите.	½	½	
11.2	Формиране и развитие на групите.	½	½	

ТЕМА 12. ЛИДЕРСТВО		4	2	
12.1	Същност на лидерството. Власт и влияние на ръководителите.	1	1	
12.2	Теории за характерните черти. Поведенски и ситуационни теории за лидерството. Други теории за лидерството.	3	1	
ТЕМА 13. СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ И ЕТИКА В УПРАВЛЕНИЕТО		3	2	
13.1	Социална отговорност на бизнеса – концепции, модели и съвременни разбирания за областите на приложение.	1½	1	
13.2	Бизнес етика – същност, инструменти за стимулиране на етичното поведение на бизнес организациите.	1½	1	
ТЕМА 14. КОНТРОЛ		2	2	
14.1	Същност и особености на управленския контрол	1	1	
14.2	Видове контрол и процес на контрол	1	1	
ТЕМА 15. ПРОМЕНИ		2	2	
15.1	Същност на промяната. Видове промени.	1	1	
15.2	Управление на промяната	1	1	
ОБЩО		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казуси	2	50
1.2.	Писмено задание по даден въпрос	2	30
1.3.	Контролни тестове	2	50
Общо за семестриален контрол:		6	130
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	35
Общо за сесиен контрол:		1	35
Общо за всички форми на контрол:		7	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Серафимова, Д. Теория на управлението. Варна, Стено, 2015
2. Станчева, А и кол. Теория на управлението. Варна, Наука и икономика, 2010

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Асенов, А., Дилков, Цв., Емилова, И. Основи на управлението, 2 изд. Свищов: Акад. изд. Ценов, 2017
2. Дракър, П. Мениджмънт предизвикателствата през 21 век, (превод). София, Класика и стил, 2000
3. Иванов, П. Екипи без граници. София, изд. „Топ Ню Букс“, 2017
4. Кузманова, М., М. Александрова. Мениджмънт: теория и практика. Второ преработено издание. София, Везни-4, 2013
5. Маслоу, Е. Мотивация и личност (превод). София, Кибеа. 2012
6. Стефанов, Н. , Кандиларов, Е. Япония. Икономика, технологии, иновации и управление. Изд. „Изток- Запад“, С. 2012
7. Стефанов, Н., Й. Йокояма. Японският модел за фирмено управление. Призма-66, 2001
8. Тейлър, Фр. Научно управление. (Свидетелски изложения на Фр. Тейлър пред специалната комисия на Камарата на представителите). София, Профиздат, 1989
9. Форд, Х. Моят живот и работа: Автобиография. ИК „ВЕСИ“, С., 2017
10. Griffin, R. (2017) Management, 12 ed., CENGAGE learning, Boston, USA
11. Jones, G. & George, J. (2016) Contemporary Management, Ninth ed. McGraw-Hill Education, NY
12. Organizational Management Study text. (2017) Kaplan publishing. UK. CIMA Subject E1.
13. Robbins, St & M. Coulter. (2018) Management, 14th Ed. Global ed.
14. Schermerhorn, John R. (2013) Introduction to Management, International Student Version, 11th ed. John Wiley
- 15.